

Z Buicku 8

STEPHEN KING

Z Buicku 8

Copyright © Stephen King, 2002

Published by agreement with the author and the author's agents, The Lotts Agency, Ltd.

Translation © Ivan Němeček, 2004

Original English title: FROM A BUICK 8

Copyright © for Czech edition by Pavel Dobrovský – BETA s.r.o., 2022

All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN 978-80-7593-421-5

Pro Surendru a Gítu Patelovy

TEĎ: Sandy

Syn Curta Wilcoxe se začal točit kolem policejní stanice rok po smrti svého otce, ale nikdy mu nikdo neřekl, ať se tu neplete, ani se ho nezeptal, co tam ksakru dělá. My jsme věděli, co tam dělá: snaží se podržet si vzpomínku na tátu. Policajti toho vědí spoustu o psychologii žalu; většina z nás o tom ví víc, než by chtěla.

Ned Wilcox studoval poslední ročník Statlerské střední. Když nadešel čas volby, nechal fotbalu a vybral si jednotku D. Je těžké si představit, že kluk jeho věku dá přednost neplacené údržbě před pátečními večerními zápasy a sobotními mejdany, ale přesně to udělal. Myslím, že nikdo z nás s ním o jeho rozhodnutí nemluvil, ale respektovali jsme ho za ně. Prostě usoudil, že je čas nechat her. Takového rozhodnutí často nejsou schopni ani dospělí chlapi; Ned ho učinil ve věku, kdy si ještě ani nesměl koupit panáka. Nebo balíček cigaret. Myslím, že táta by na něj byl hrdý. Vlastně to vím.

Když uvážím, jak často se u nás ten kluk motal, asi bylo stejně nevyhnutelné, že narazí na to, co bylo v hale B, a někoho se zeptá, co to je a co to tam dělá. A bylo nejpravděpodobnější, že se zeptá mě, protože jsem byl nejlepší kamarád jeho táty. Tedy aspoň z těch, co byli ještě u policie. A možná jsem i chtěl, aby se mě zeptal. Co tě nezabije, to tě posílí, slýchal jsem od svých předků. Jen ať ten zvědavec pořádně omládne.

To, co se stalo Curtisu Wilcoxovi, bylo prosté. Zabil ho místní opilec, kterého Curt dobře znal a kterého šestkrát nebo osmkrát zabásl. Ten opilec, Bradley Roach, nechtěl nikomu ublížit; opilci zřídka kdy chtějí. To ovšem člověku nebere chuť kopat ty pitomce do zadku celou cestu do Rocksburgu.

Na sklonku horkého červencového odpoledne roku 2001 zastavil Curt velký šestnáctikolový mezistátní kamion, který opustil čtyřproudovou dálnici, protože jeho řidič zatoužil po domácím jídle místo dalšího přidělu prefabrikované stravy z Burger Kinga nebo z Taco Bellu na I-87. Curt parkoval na asfaltu opuštěné pumpy Jenny na křižovatce pensylvánské státní silnice číslo 32 a Humboldt Road – jinými slovy na tomtéž místě, kde se před těmi dávnými lety v naší části poznaného světa objevil ten zatracený starý Buick Roadmaster. Můžete tomu říkat náhoda, jestli chcete, ale já jsem polda a na náhody nevěřím, jen na řetězce událostí, které jsou čím dál tím křeččí, až je nějaká smůla nebo čirá lidská zlomyslnost přetrhne.

Nedův táta se vydal za tím kamionem proto, že si všiml jeho poškozené pneumatiky. Když kamion míjel jeho stanoviště, Curt viděl, jak se mu u jednoho zadního kola točí kus téměř odtrženého pláště. Hodně malých dopravců jezdí na protektorech; při vysokých cenách nafty skoro musí, a protektor se někdy odtrhne. Takové spirály a kusy vidíte na mezistátní dálnici pořád; válejí se na vozovce nebo v odstavném pruhu jako svlečené kůže obřích hadů. Je nebezpečné za takovým vozem jet, zvlášť na dvouproudové dvaatřicítce, hezké, ale zanedbané státní silnici mezi Rocksburgen a Statlerem. Dostatečně velký kus utržené pneumatiky dokáže rozbít čelní sklo auta jedoucího za ním. A i když nerozbije sklo, může řidiče tak zaskočit, že se ocitne v příkopu nebo nabourá do stromu nebo sjede ze stráně do Redfernského potoka, který kopíruje dvaatřicítku zatáčku za zatáčkou skoro šest mil.

Curt rozsvítil maják a řidič kamionu jako hodný chlapec zastavil. Curt zastavil hned za ním; nejdřív nahlásil svou polohu a příčinu silniční kontroly a počkal, až se mu ohlásí Shirley. Teprve potom vystoupil a vydal se ke kamionu.

Kdyby šel přímo k řidiči, který se vykláněl z okénka a vyhlížel ho, mohl být dneska naživu. Jenže on se zastavil u poškozené zadní vnější pneumatiky, a dokonce zkusil uvolněný pruh odtrhnout. Řidič kamionu to všechno sledoval a svědčil pak o tom u soudu. Když se Curt zastavil, připojil předposlední článek řetězu, který přivedl jeho chlapce k jednotce D. Tím posledním článkem byl pak Bradley Roach, který se zrovna nakláněl pro další pivo z kartonu postaveného před sedadlem spolujezdce svého starého Buicku Regal (tedy nikoli našeho buicku, ale jiného buicku. Ano, je zvláštní, jak

se nám při zpětném pohledu na katastrofy a milostné vztahy události řadí jako planety na astrologově diagramu). Za necelou minutu nato byl Ned Wilcox a jeho sestry bez táty a Michelle Wilcoxová bez manžela.

Zanedlouho po pohřbu se začal Curtův chlapec objevovat v domě, kde sídlila jednotka D. Já jsem toho podzimu sloužil od tří do jedenácti (nebo jsem se jen zastavil, abych se pozeptal, co je nového – pro hlídkového policistu je těžké zůstat stranou dění) a vídal jsem chlapce jako první. Zatímco jeho kamarádi trávili čas na hřišti Floyda B. Clouse za střední školou, kde při tréninku vráželi do bránících figurín a plácali se dlaněmi nad hlavou, Ned ve své zeleno-žluté školní bundě uklízel na trávníku před policejní stanicí spadané listí do velkých hromad. Zamával mi a já mu pozdrav opětoval: já tě vidím, chlapče. Když jsem zaparkoval, zašel jsem k němu a prohodili jsme pár slov. Vyprávěl mi, jaké pitomosti nadělaly v poslední době jeho sestry, a posmíval se jim, ale i přes ten výsměšný tón bylo cítit, jak je má rád. Někdy jsem šel zadem a zeptal se Shirley, co je nového. Bez Shirley Pasternakové by se policie v západní Pensylvánii úplně rozložila, na to můžete vzít jed.

S příchodem zimy Ned podle potřeby udržoval sněžnou frézou parkoviště, kde policisté nechávali své soukromé vozy. Parkoviště sice mají na starosti dva místní šejdíři, bratři Dadierové, ale jednotka D sídlí v kraji amenitů na úpatí Short Hills a v silné bouři vítr dokáže vytvořit závěje téměř vzápětí poté, co sněžný pluh odjede. Ty závěje mi připadaly obrovské, ale Ned jim byl důstojným soupeřem. Pouštěl se do nich i v osmistupňovém mrazu, když z hor přicházela vichřice. Přes kombinézu na sněžný skútr měl svou zeleno-žlutou bundu, na ruku kožešinou lemované policejní rukavice, na hlavě lyžařskou kuklu. Zamával jsem mu. Mával na znamení, že mě vidí, a pokračoval v boji se závějemi. Potom se občas zastavil na kávu nebo na šálek horké čokolády. Kolegové procházeli kolem a ptali se ho na školu, na to, jestli drží dvojčata zkrátka (holkám bylo tu zimu roku dva tisíce jedna tuším deset). Taky se ho ptali, jestli máma něco nepotřebuje. Někdy jsem se ho vypytał i já, pokud nablízku zrovna nikdo moc hlasitě neřval nebo pokud jsem neměl moc papírování. O jeho otci nepadlo ani slovo, a přesto se všechny ty hovory týkaly právě jeho. Snad mi rozumíte.

Shrabování listí i závěje na parkovišti měl vlastně na starosti Arky Arkanian.

Arky byl správce, ale přesto byl jedním z nás. Nikdy se nenaštval, nikdy neláteřil, že mu Ned leze do zelí. Pokud šlo o odklizení závějí, vsadil bych se dokonce, že v duchu padal na kolena a děkoval Bohu, že to ten kluk dělá za něj. Arkymu tehdy bylo šedesát, muselo být, a časy, kdy hrával fotbal, měl dávno za sebou, stejně jako časy, kdy dokázal strávit venku půldruhé hodiny i v desetistupňovém mrazu (to je jako minus pětadvacet, když přičtete faktor větru) a nic mu to nedělalo.

A pak začal chlapec chodit za Shirley, oficiálně policejní spojovatelkou Pasternakovou. Když přišlo jaro, Ned s ní v její malé dispečerské kabině trávil stále víc času. Měla tam telefony, TZN (telefonické zařízení pro nedoslýchavé), policejní mapu a počítač, nejdůležitější součást tohoto rušného malého světa. Ukázala mu soubor telefonů (nejdůležitější je červený, který je naším koncem pohotovostní linky 911). Vysvětlila mu, že sledovací zařízení se musí jednou týdně odzkoušet, a ukázala mu, jak se to dělá a jak se denně musí sledovat rozdělovník, aby člověk věděl, kdo hlídkuje na silnicích Statleru, Lassburgu a Pogus City, kdo má být u soudu a kdo neslouží.

„Mě nejvíc straší, že ztratím poldu a nevím, že je ztracený,“ řekla jednou Nedovi.

„Už se to někdy stalo?“ zeptal se Ned, „že se... někdo ztratil?“

„Jednou,“ odpověděla. „To jsem tu ještě nebyla. Podívej se, Nede, zkopírovala jsem ti kódy. Už se nemusejí používat, ale my je pořád používáme. Pokud chceš dělat na dispečinku, musíš je znát.“

Pak mu zopakovala čtyři základní zásady své práce: znát místo, znát povahu incidentu, znát povahu zranění, pokud k němu došlo, a vědět o nejbližším dosažitelném hlídkovém voze. Místo, incident, zranění, NDHV, to byla její mantra.

Pomyslel jsem si: *Po ní povede dispečink on. Ona to tak chce. Nevadí jí, že přijde o práci, až přijede plukovník Teague nebo někdo ze Scrantonu a všimne si, jak to ten kluk dělá; ona prostě chce, aby to dělal.*

A krucinál, týden nato už seděl za stolem policejní spojovatelky Pasternakové v její dispečerské kabině, nejdřív jen krátce, když si odskočila, ale pak na delší a delší dobu, když si zašla na kávu nebo zakouřit.

Když si chlapec poprvé všiml, že ho tam vidím samotného, vyskočil a provinile se usmál, asi jako kluk, kterého matka přistihne v jeho pokoji s rukou na dívčím ňadru. Pokývl jsem mu na pozdrav a šel voskovat auto. Nijak zvlášť jsem nad tím nepřemýšlel. Shirley předala dispečink statlerské jednotky B klukovi, který se stále potřeboval holit jen třikrát týdně, a on byl spojovacím článkem s téměř tučtem poldů, ale já ani nezpomalil krok. Pořád jsme ještě hodně mluvili o jeho tátovi, pochopte. Shirley a Arky, stejně jako já i další uniformovaní poldové, se kterými Curtis Wilcox sloužil přes dvacet let. Ne vždycky mluvíte ústy. Někdy na tom, co říkají ústa, vůbec nezáleží. Musíte umět *naznačovat*.

Nicméně když jsem byl z dohledu, zastavil jsem se. A stál. Naslouchal. Na druhé straně kanceláře, u oken s výhledem na dálnici, stála Shirley Pasternaková s plastovým kelímkem kávy v ruce a dívala se na mě. Vedle ní stál Phil Candleton, kterému právě skončila směna. Byl už převlečený do civilu a díval se taky mým směrem.

V dispečerské kabině zapraskala vysílačka. „Statlere, tady dvanáctka,“ řekl hlas. Vysílačka zkresluje, ale já znal všechny své lidi. Tohle byl Eddie Jacubois.

„Tady Statler, pokračujte,“ odpověděl Ned. Naprosto klidně. Jestli se bál, že to podělá, z hlasu se to poznat nedalo.

„Statlere, na devětadevadesátce jsem zastavil Volkswagen Jetta, značka 14-0-7-3-9 Foxtrot, pensylvánská, potřebuju 10-28, ozvete se?“

Shirley rychle vystartovala. Přes okraj kelímku jí na ruku vystříklo trochu kávy. Vzal jsem ji za loket a zastavil ji. Někde na venkovské silnici zastavil Eddie Jacubois za nějaký přestupek jettu – logicky se dalo usuzovat na překročení povolené rychlosti – a jenom chce vědět, jestli ten vůz nebo jeho majitel nemají nějaké záznamy. Chce to vědět proto, že se chystá vystoupit ze svého policejního hlídkového vozu a jít k té jettě. Chce to vědět proto, že hodlá provést služební zákrok, dneska jako každý den. Není ta jetta kradená? Neměla v posledním půlroce dopravní nehodu? Nebyl její majitel souzen pro týrání manželky? Nezasřelil někoho? Neoloupil nebo neznásilnil někoho? Nemá nějaké nezaplacené pokuty za parkování?

Eddie měl právo tyhle věci vědět, pokud jsou v databázi. Ale zároveň měl Eddie právo vědět, proč se mu právě ohlásil nějaký středoškolák *Tady Statler, pokračujte*. Nechal jsem to na Eddiem. Kdyby Eddie odpověděl *Kde*

je sakra Shirley, tak bych ji pustil. A kdyby to Eddie pominul, chtěl jsem vědět, co ten kluk udělá. A *jak* to ten kluk udělá.

„Dvanáctko, počkejte na odpověď.“ Jestli se Ned zpotil, pořád mu to na hlase nebylo znát. Obrátil se k monitoru počítače a vyfukal si Uniscope, vyhledávač používaný Pensylvánskou státní policií. Do kláves ťukal rychle, ale jistě a nakonec stiskl ENTER.

V nastalém okamžiku ticha jsme se Shirley stáli vedle sebe a v dokonalém unisonu mlčeli a doufali. Doufali, že neztuhne, doufali, že náhle neodstrčí židli a nevyběhne ke dveřím, a především doufali, že odeslal správný kód na správné místo. Připadalo nám to strašně dlouho. Vzpomínám si, že jsem zvenku slyšel volání nějakého ptáka a ve velké dálce hukot letadla. Byl čas zamyslet se nad tím řetězem událostí, který někteří lidé tvrdošijně nazývají náhoda. Jeden z článků toho řetězu praskl, když na dvaatřicátce zemřel Nedův otec, a tady se začínal tvořit další. Eddie Jacubois – který bohužel nikdy nepatřil k nejbystřejším – byl teď ve spojení s Nedem Wilcoxem. Za ním, o článek nového řetězu dál, byl nějaký Volkswagen Jetta. A někdo, kdo ho řídil.

Pak: „Dvanáctko, tady je Statler.“

„Dvanáctka.“

„Jetta je registrovaná na Williama Kirka Fradyho z Pittsburghu. V minulosti... é... moment...“

Byla to jen odmlka a já slyšel spěšné listování papíry, které mu dala Shirley, jak hledal ten s policejními kódy. Našel ho, podíval se na něj a netrpělivě ho odsunul stranou. Celou tu dobu Eddie trpělivě čekal ve svém služebním voze vzdáleném dvanáct mil na západ od nás. Možná se díval na amenitské brýčky, možná na farmu s poodhrnutými záclonami v jednom z průčelních oken – ty naznačovaly, že rodina amenitů, která dům obývá, má dceru na vdávání –, nebo se jen díval přes oparem zastřené vrchy do Ohia. Jenže nic z toho Eddie ve skutečnosti neviděl. Jediné, co v té chvíli viděl – skutečně viděl – byla jetta zaparkovaná na krajnici před ním, jejíž řidič byl jen obrysem za volantem. A kdo vlastně byl ten řidič? Boháč? Chudák? Žebrák? Zloděj?

Konečně Ned promluvil, přesně v pravou chvíli. „Dvanáctko, ten Frady má třikrát řízení pod vlivem, rozumíte?“

Tak opilec, to byl řidič jetty. Právě teď opilý být nemusel, ale jestli jel rychle, bylo to pravděpodobné.

„Rozumím, Statlere.“ Naprosto lakonicky. „Má platný laminát?“ Chce vědět, jestli má Frady platný řidičák.

„É...“ Ned horlivě upřel oči na bílá písmena na modré obrazovce. *Máš to přímo před sebou, chlapče, copak to nevidíš?* zadržel jsem dech.

Pak: „Ano, dvanáctko, před třemi měsíci ho dostal zpátky.“

Vydechl jsem. Vedle mě vydechla Shirley. Byla to dobrá zpráva i pro Eddieho. Frady měl platný řidičák, takže bylo pravděpodobnější, že nebude vyvádět. I když stejně to byla loterie.

„Dvanáctko, jdu k němu,“ řekl Eddie. „Rozumíte?“

„Rozumím, dvanáctko, jdete k němu. Zůstávám v pohotovosti,“ odpověděl Ned. Uslyšel jsem cvaknutí a hluboký rozechvělý výdech. Pokývl jsem Shirley, která se znovu vydala ke kabině. Sáhl jsem si na čelo a nijak mě nepřekvapilo, že bylo vlhké potem.

„Tak jak to jde?“ zeptala se Shirley. Hlas měla vyrovnaný a normální, jako by byl podle jejich informací na západní frontě klid.

„Volal Eddie Jacubois,“ oznámil jí Ned. „Má 10-27.“ Běžný člověk vytuší, že jde o policejní kód. Když jste policista, hlásíte jím operátorovi, že v devíti z deseti případů půjde o nějaký přestupek. Teď už Ned moc pevný hlas neměl, ale co? Teď už mu mohl klidně trochu přeskakovat. „Má na devěta-
devadesátce nějakého chlápka v jettě. Vyřídil jsem to.“

„Tak mi řekni jak,“ chtěla vědět Shirley. „Zopakuj mi celý postup. Krok za krokem. Nejrychleji, jak dokážeš.“

Šel jsem si po svém. Ve dveřích mé kanceláře mě zastavil Phil Candleton. Pokývl k dispečerské kabině. „Tak jak si vedl?“

„Dobře,“ odpověděl jsem a prošel kolem něj. Až když jsem si sedl, uvědomil jsem si, že se mi klepou změkklé nohy.

Jeho sestry Joan a Janet byly jednovaječná dvojčata. Jejich matka v nich viděla něco ze svého zemřelého manžela: Curtisovy modré, nepatrně šikmé oči, světlé vlasy, plné rty (školní ročenka pod jeho jménem uváděla přezdívku „Elvis“). Michelle viděla svého muže i v synovi, kde byla podoba ještě výraznější. Stačilo přidat pár vějířků u očí a Ned byl celý otec v dobách, kdy se dal k policii.

To měly ony. Ned měl nás.

* * *

Jednou v dubnu přišel na stanici rozzářený jako sluníčko. Vypadal mladší a svěžeji. Ale vzpomínám si, že mě napadlo, že všichni vypadáme mladší a svěžeji, když se doopravdy usmíváme – když naše úsměvy pramení ze skutečného štěstí, a ne ze snahy o nějakou pitomou společenskou hru. Ten dojem mě překvapil, protože Ned se zas tolik neusmíval. Rozhodně ne zeširoka. Až do toho dne jsem si toho nikdy nevšiml, protože byl zdvořilý, vnitřní a bystrý. Jinými slovy bylo příjemné mít ho nablízku. Nevšimli byste si, jak je vážný, nebýt toho vzácného dne, kdy jste ho viděli rozzářeného.

Vešel do místnosti a řídký hovor ustal. Držel v ruce papír. Nahoře byla nějaká složitá zlatá pečeť. „Pitt!“ řekl a oběma rukama zdvihl papír jako olympijský rozhodčí tabulku s počtem bodů. „Dostal jsem se na Pitt, lidi! A dali mi stýpko! Skoro plný!“

Všichni zatleskali. Shirley ho mlaskavě políbila na tvář a chlapec zčervenal až po límec. Huddie Royer, který ten den nesloužil a jen se tu poflakoval a rozčiloval kvůli nějakému případu, ve kterém musel svědčit, vyběhl ven a přinesl pytel zákusků od L'il Debbie. Arky svým klíčem otevřel automat na limonády a udělali jsme si mejdan. Půl hodiny nebo tak nějak, víc ne, ale jak byl krátký, tak byl milý. Všichni potřásali Nedovi rukou, oznámení o přijetí na Pitt oběhlo místnost (dvakrát, tuším) a poldové, kteří byli doma, se zastavili, jen aby s ním prohodili pár slov a poblahopřáli mu.

Pak se samozřejmě znovu ozval reálný svět. Tady v západní Pensylvánii je klidno, ale ne mrtvo. V Pogus City hořela farma a na dvacítce se převrhla amenitská bryčka. Amenité jsou dost uzavření, ale v podobném případě uvítají menší pomoc zvenčí. Kůň byl v pořádku, což bylo hlavní. Nejhorší nehody bryček se odehrávají v pátek a v sobotu večer, kdy mladší frajeři v černém mívají sklony opít se za stodolou. Někdy se z nich stanou světáci a koupí si lahev nebo bednu piva Iron City a někdy pijí vlastní, skutečně vražednou kukuřičnou kořalku, kterou byste nepřáli ani nejhoršímu nepříteli. Patří to k místnímu koloritu; je to náš svět a většinou se nám líbí, včetně amenitů s jejich velkými úhlednými farmami a oranžovými trojúhelníky na zadcích jejich malých úhledných bryček.

A vždycky je kolem toho papírování, v mé kanceláři se hromadí druhé a třetí kopie. Je to každý rok horší. Nechápu, proč jsem kdysi chtěl velet policajtům. Když to Tony Schoondist navrhl, udělal jsem zkoušku na velícího

seržanta, takže nějaký důvod jsem tehdy mít musel, ale ten mi už dneska nějak uniká.

Kolem šesté jsem si vyšel ven zakouřit. Pro tenhle účel máme lavičku u parkoviště. Za ní se otvírá nádherné westernové panoráma. Na lavičce seděl Ned Wilcox se zprávou o přijetí v ruce. Po tvářích se mu koulely slzy. Podíval se na mě, pak odvrátil pohled a dlaní si promnul oči.

Posadil jsem se vedle něj a uvažoval jsem, že bych ho vzal kolem ramen, ale neudělal jsem to. Když o tomhle musíte přemýšlet, vyzní to pak falešně. Určitě. V životě jsem se neoženil a o otcovství toho vím tolik, že by se to dalo napsat na špendlíkovou hlavičku a ještě by tam zbylo dost místa na otčenáš. Zapálil jsem si cigaretu a chvíli kouřil. „To je v pořádku, Nede,“ řekl jsem po chvíli.

„Já vím,“ odpověděl hlasem, v němž dusil pláč, a pak, jako by skoro pokračoval ve větě, v myšlence, dodal: „Ne, nejni.“

Když tohle vyslovil, když řekl to *nejni*, uvědomil jsem si, jak zle na tom je. Něco ho praštilo do břicha. Téhle výslovnosti už se dávno zbavil, protože nechtěl, aby ho házeli do jednoho pytle s křupany ze Statlerského okresu, s pitomci z pikapů, nákladáků a sněžných skútrů z měst, jako je Patchin a Pogus City (i když jestli je Pogus City město, tak já jsem arcivévoda Ferdinand). I jeho o osm let mladší sestry už to neříkaly, zřejmě ze stejných důvodů. Neříkej *nejni*, nebo máma omdlí a táta spadne do kýblu s barvou. Jo, jenže jaký táta?

Mlčky jsem pokuřoval. Na vzdáleném konci parkoviště u jedné z hromad posypové soli byl shluk dřevěných budov, které potřebovaly buď opravit, nebo strhnout. Byly to baráky někdejšího autoparku. Před deseti lety přestěhoval Statlerský okres své pluhy, traktory, buldozery a válce o míli dál po silnici do nové cihlové budovy, která vypadala jako uzavřené oddělení věznice. Zůstala tu jen velká hromada soli (ze které jsme si občas brali po špetkách pro vlastní potřebu) a pár sešlých dřevěných baráků. Jedním z nich byla hala B, jak bylo napsáno černými písmeny na vratech – širokých garážových vratech, která jezdila po kolejnicích. Ta písmena byla zašlá, ale čitelná. Pomyslel jsem už tehdy na Buick Roadmaster uvnitř, když jsem seděl na lavičce vedle plačícího kluka a chtěl jsem ho obejmout kolem ramen a nevěděl jsem jak? Nevím. Možná ano, ale asi nevíme o všem, co si myslíme. Freud mohl kecat ve spoustě věcí, ale v téhle ne. O podvědomí nic ne-

vím, ale v hlavě nám určitě něco tepe, stejně jako v hrudi, a nese to s sebou nezformované, do jazyka nepřevedené myšlenky, které většinou neumíme ani přečíst. A obvykle jsou to ty důležité.

Ned potrásl dopisem.

„To *jemu* jsem to chtěl ukázat. To *on* chtěl jít jako kluk na Pitt, ale nemohl si to dovolit. Kvůli němu jsem se tam hlásil, krucinál.“ Odmlka, a pak skoro neslyšně: „Tohle je na hovno, Sandy.“

„Co říkala máma, kdyžs jí to ukázal?“

Jeho smích byl zabarvený slzami, ale nepředstíraný. „Nic *neříkala*. Vy-
křikla jako ženská, která v televizní hře vyhrála cestu na Bermudy. Pak se
rozbřečela.“ Ned se ke mně obrátil. Slzy už netekly, ale oči měl červené a na-
puchlé. Vypadal na mnohem miň než na osmnáct. Na rtech se mu na oka-
mžik znovu objevil ten milý úsměv. „V podstatě byla bezvadná. I sestřičky
byly bezvadný. Stejně jako vy. Shirley mi dala pusou..., úplně mi naskočila
husí kůže.“

Zasmál jsem se. Napadlo mě, že Shirley mohla taky vzrušením naskočit
husí kůže. Líbil se jí, byl to hezký kluk, a mohlo ji napadnout, že by si mohla
zahrát na paní Robinsonovou.* Zřejmě ji to nenapadlo, ale vyloučené to
není. Manžel jí zmizel ze života už před dvaceti lety.

Nedův úsměv zmizel. Znovu potrásl dopisem. „Věděl jsem, že mě přijali,
hned jak jsem ho vytáhl ze schránky. Nějak jsem to prostě vytušil. A najed-
nou mi přestal chybět. Myslím *strašně* chybět.“

„Já vím,“ řekl jsem, ale samozřejmě jsem nic nevěděl. Můj táta ještě žil
a byl to bodrý a duchaplný čtyřiasedmdesátiletý chlap. Máma byla v sedm-
desáti stejná a ještě čipernější.

Ned vzdychl a odvrátil pohled od hor. „To, jak odešel, je tak *hloupý*,“
řekl. „Ani nemůžu vyprávět dětem, jestli nějaký budu mít, že děda padl
v palbě, když se snažil zadržet bankovní lupiče nebo chlápky, co chtěli od-
pálit bombu na okresním soudu. Nic takového.“

„Ne,“ souhlasil jsem. „Nic takového.“

„Nemůžu ani říct, že byl neopatrnej. On jenom... přijde si nějakěj ožrala
a prostě...“

* Postava z filmu „Absolvent“, ztělesněná Ann Bancroftovou, čtyřicetiletá žena, která sved-
la tápajícího studenta v podání Dustina Hoffmana – pozn. překl.

Předklonil se a zafuněl jako stařík, kterému se sevřel žaludek. Tentokrát jsem mu aspoň položil ruku na záda. Strašně se snažil, aby se nerozbrečel, a to mě dostalo. Chtěl být za každou cenu chlap, i když těžko říct, co to znamená pro osmnáctiletého kluka.

„Nede, to nic.“

Prudce zavrtěl hlavou.

„Jestli existuje Bůh, tak to musí mít nějaký důvod,“ řekl. Díval se do země. Já měl pořád ruku na jeho zádech a cítil jsem, jak se zdvihají a klesají, jako by běžel nějaký závod. „Jestli existuje Bůh, tak k tomu musí víst nějaká nit. Jenže nevede. Aspoň já ji nevidím.“

„Jestli budeš mít děti, Nede, tak jim řekni, že děda umřel ve výkonu služby. Pak je vem sem a ukaž jim jeho jméno na plaketě, vedle těch ostatních.“

Jako by mě neslyšel. „Mívám takovej sen, blbej sen.“ Odmlčel se; zřejmě přemýšlel, jak to říct, a pak najednou vyhrkl. „Zdá se mi, že to celý byl sen. Víš, jak to myslím?“

Přikývl jsem.

„Probudím se s pláčem a rozhlídnu se po pokoji a svítí sluníčko. Ptáci zpívají. Je ráno. Zezdola cítím kafe a říkám si: ‚Je v pohodě. Děkuju ti, Bože, táta je v pohodě.‘ Neslyším ho mluvit nebo tak, jen to prostě vím. A napadá mě, co to bylo za pitomost si myslet, že šel k nějakému chlápku v kamionu, aby mu dal výstrahu za utrženou gumu, a přitom ho sejmul nějaké ožrala. Tohle se člověku může zdát jen v blbým snu, kde všechno vypadá strašně *skutečný*... a začnu spouštět nohy z postele... někdy vidím, jak mi kotníky zalívá sluneční světlo... dokonce cítím to teplo... a pak se vzbudím doopravdy a všude je tma a jsem zachumlanej v dece, a stejně je mi zima, až se celej třesu, a vím, že ten *sen* byl jen sen.“

„To je hrozný,“ řekl jsem a vzpomněl jsem si, že jako kluk jsem mívál vlastní verzi téhož snu. Byl o mém psovi. Chtěl jsem to Nedovi říct, ale neřekl. Žal je žal, ale pes není táta.

„Nebylo by to tak zlý, kdybych ho měl každou noc. Pak mě napadne, že i ve spánku poznám, že nevoní kafe, že dokonce ani není ráno. Jenže on nepřichází..., nepřichází..., a když pak konečně přijde, znovu mě oblbně. Jsem strašně šťastnej a všechno ze mě spadne, dokonce si myslím, že bych pro něj mohl něco hezkýho udělat, třeba mu koupit tu pětku železo, kterou chce k narozeninám..., a pak se probudím. Ten sen mě zase dostal.“ Možná

to byla ta myšlenka na narozeniny, které jeho táta neoslaví ani tenhle rok, ani nikdy jindy, myšlenka, která mu spustila další slzy. „Já prostě nesnáším, když ze mě někdo dělá blbce. Je to, jako když mě pan Jones odvedl z hodiny světověch dějin, aby mi to řekl, ale ještě horší. Protože když se probudím, jsem v tý tmě sám. Pan Grenville, to je náš studijní poradce, říká, že všechno jednou přebolí, ale je to už skoro rok a já ten sen mívám pořád.“

Přikývl jsem. Vzpomněl jsem si na svého psa, kterého jednou v listopadu zastřelil nějaký lovec, jak tuhl pod bílou oblohou, když jsem ho našel. V *mém* snu tam ležel vždycky jiný pes, ne můj Ten-Pound, když jsem přišel dostatečně blízko, a já cítil stejnou úlevu. Aspoň než jsem se probudil. A když jsem myslel na Ten-Pounda, vzpomněl jsem si na okamžik na maskota naší policejní stanice za starých časů. říkali jsme mu Pan Dillon, podle televizního šerifa, kterého hrál James Arness. Pan Dillon byl moc hodný pes.

„Já ten pocit znám, Nede.“

„Vážně?“ S nadějí v očích se na mě podíval.

„Ano. A lepší se to. Věř mi, lepší se to. Ale byl to tvůj táta, ne spolužák nebo kluk od sousedů. Ten sen můžeš mít ještě příští rok touhle dobou. Občas tě může přepadnout i třeba za deset let.“

„To je strašný.“

„Ne,“ řekl jsem. „To je paměť.“

„Kdyby to aspoň mělo důvod.“ Vážně se na mě podíval. „Nějakej zatračeněj *důvod*. Rozumíš mi?“

„Jistěže rozumím.“

„A je nějakej, co myslíš?“

Chtěl jsem mu říct, že o takových důvodech nic nevím, jen o řetězech událostí, jak se tvoří z ničeho, článek po článku; jak se vplétají do světa. Někdy se toho řetězu člověk může chytit a vytáhnout se z temného místa. Jenže většinou ho omotají. Když má kliku, jen ho uvězní. Když ne, uškrtí ho.

Přistihl jsem se, jak se znovu dívám přes parkoviště na halu B. Při pohledu na ni mě napadlo, jestli bych si dokázal zvyknout na to, co je uskladněno v jejích temnotách. Ned Wilcox si mohl zvyknout na život bez otce. Lidi si zvyknou skoro na všechno. To je asi na životě to nejlepší. Jistě, je to na něm taky to strašné.

„Sandy? Tak co myslíš?“

„Myslím, že se ptáš toho nepravého. Vím něco o práci, o naději, o šetření na ZČD.“

Usmál se. V jednotce D mluví o ZČD všichni velmi vážně, jako by to byl nějaký zvláštní policejní útvar. Ve skutečnosti je to zkratka pro „zlaté časy důchodu“. Tuším, že ji poprvé použil Huddie Royer.

„Taky něco vím o zachování navazujících důkazů, aby z tebe u soudu nějaký chytrý obhájce nemohl udělat vola. Ale mimo to už jsem jen jeden z mnoha zmatených amerických chlapů.“

„Aspoň jsi upřímněj,“ řekl.

Ale byl jsem? Nebo jsem se jen vyhýbal odpovědi na tu zatracenou otázku? Nepřipadal jsem si tehdy nijak zvlášť poctivý; cítil jsem se jako člověk, který neumí plavat a kouká na kluka, jak se zmítá v hluboké vodě. A hala B znovu přitáhla můj pohled. *Je tam chladno?* zeptal se táta tohohle kluka kdysi dávno, kdysi onoho dne. *Je tam chladno, nebo je to jen můj pocit?*

Ne, nebyl to jen pocit.

„Na co myslíš, Sandy?“

„Na nic, co by stálo za zmínku,“ odpověděl jsem. „Co budeš dělat v létě?“

„Co?“

„Co budeš dělat v létě?“ Určitě nebude hrát golf v Maine nebo jezdit na člunu na jezeře Tahoe, stipendium nestipendium. Bude potřebovat dost peněz.

„Asi brigádu v Okresním parku oddechu,“ řekl bez nadšení. „Dělal jsem tam už loni v létě, než...,“ vždyť víš.“

Než mu umřel táta. Přikývl jsem.

„Nedávno jsem dostal dopis od Toma McClannahana, že mi to místo drží. Psal něco o koučování Malý ligy, ale to bude jen taková třešíinka na dortu. Nejspíš se budu ohánět rýčem a instalovat postřikovače stejně jako loni. Mně nevadí rytí, nebojím se ušpinit si ruce. Ale Tom...“ Místo dokončení věty jen pokrčil rameny.

Věděl jsem, že Ned je moc slušný, než aby to řekl. Existují dva typy pracovně funkčních alkoholiků: ti, kteří jsou příliš zlí, než aby padli, a ti, kteří jsou tak milí, že je ostatní lidé kryjí tak dlouho, až z toho zešílí. Tom patřil k těm prvním. Byl posledním potomkem rodiny tlustých křupanů, jejíž kořeny sahaly do devatenáctého století. Mezi McClannahany byl jeden senátor, dva kongresmani, půl tuctu poslanců za stát Pensylvánie a bezpočet

korytářů okresního formátu. Tom byl podle všeho jen zlý šéf bez ctižádosti šplhat na politický totem. Líbilo se mu říkat klukům jako Ned, klukům vycpaným ke slušnosti a úctě, kde si dřepnout a tlačit. A podle Toma si samozřejmě nikdy nedřepli pořádně a nikdy netlačili dost silně.

„Na ten dopis zatím neodpovídej,“ řekl jsem. „Zavolám mu, než odepíšeš.“

Myslel jsem, že bude zvědavý, ale jen přikývl. Díval jsem se, jak sedí se zprávou o úspěšných přijímačkách na klíně, a napadlo mě, že vypadá spíš jako kluk, kterého nepřijali na vytouženou školu, než jako ten, kterému nabídli tučné stipendium, aby ho motivovali ke studiu.

Pak mě napadlo ještě něco. Nejenže ho nepřijali na školu, ale ani do života. To nebyla pravda – ten dopis z Pittu byl jednou z věcí, která to dokazovala – ale nepochybuju o tom, že tenkrát ten pocit měl. Nevím, proč po úspěchu klesáme na duchu častěji než po neúspěchu, ale vím, že to tak je. A nezapomeňte, že mu bylo jen osmnáct, že byl v Hamletově věku, pokud kdy nějaký Hamlet existoval.

Znovu jsem se podíval přes parkoviště na halu B a znovu mě napadlo, co to vlastně je uvnitř. Nikdo z nás to pořádně nevěděl.

Nazítří ráno jsem volal plukovníku Teagueovi do Butleru, kde je naše oblastní velitelství. Vysvětlil jsem mu situaci a počkal, až zavolá *on*. Nejspíš volal do Scrantonu, kde si věší klobouky velcí šéfové. Netrvalo dlouho a Teague mi volal, že pro mě má dobrou zprávu. Promluvil jsem si se Shirley, i když to byla spíš formalita; měla dost ráda už tátu, ale syna přímo hýčkala.

Když Ned odpoledne po vyučování přišel, zeptal jsem se ho, jestli by se v létě nechtěl zaučovat na dispečinku – a být za to placený –, místo aby poslouchal řev Toma McClannahana v parku oddechu. Vypadal překvapeně, skoro zaskočeně. Pak se potěšeně usmál. Myslel jsem, že mě obejmě. Kdybych ho předchozího dne vzal kolem ramen, místo abych na to jen myslel, určitě by mě objal. Takhle jen zaťal pěsti, přiložil si je ke tváří a vítězně řekl „*Jo!*“

„Shirley se uvolila, že tě vezme do učení, a v Butleru ti to oficiálně požeňnali. Jistě, není to jako házet lopatou u McClannahana, ale –“

Tentokrát mě skutečně objal a smál se přitom a mně se to líbilo. Na něco takového bych si i zvykl.